

HET ONGEMAKKELIJKE DAGBOEK VAN HENRY K. LARSEN

Susin Nielsen

Lemniscaat

(door Bert Vanhulle)

OVER DE MAKER

Susin Nielsen is een bekroonde Canadese jeugdschrijfster die woont in Vancouver. Haar familie is van Zweedse afkomst. Ze heeft vooraleer ze aan de slag ging als jeugdboekenschrijfster meegeschreven aan verschillende TV-series (waaronder de *Degrassi-High*-serie over het leven van Canadese tieners in de middelbare school en *Beugelbekkie*).

Volgens Susin is haar brein gestopt met evolueren rond haar dertiende, waardoor ze zo graag schrijft over en voor deze leeftijdsgroep. Susin laat haar boeken eerst nalezen door een jong testpubliek, waaronder haar tienerzoon, Oskar. Oskar deed dit natuurlijk niet voor niets en verdiende zo 50 dollar met het nalezen van Het ongemakkelijke dagboek.

Haar boeken worden gretig vertaald en zijn erg populair in Noord-Amerika. Susin houdt van katten, fietsen, reizen, genieten van het buitenleven en moppen tappen. Ze is linkshandig en kent naar eigen zeggen het lied Bohemian Rhapsody van Queen helemaal van buiten.

Het ongemakkelijke dagboek is al 7 jaar oud! Het werd oorspronkelijk uitgegeven in 2012, maar werd pas vertaald naar het Nederlands in 2018. Vorig jaar was Susins boek *Woordnerd* genomineerd in de KJV.

1. VERHAAL

Henry moet van zijn therapeut, Cecil, een dagboek bijhouden. Hij denkt dat dit Henry zal helpen om **HET** te kunnen verwerken. Na **HET** is Henry samen met zijn vader verhuisd naar Vancouver om een nieuw leven op te bouwen. Dit nieuwe leven houdt flink wat aanpassingen in: zo blijft zijn moeder elders wonen en moet noodgedwongen het vrijstaande huis in een rustig stadje worden ingeruild voor een te krap en griezelig appartement in het drukke Vancouver. In het gebouw waar Henry nu woont, leven ook wel wat vreemde vogels.

Henry wil erg graag onzichtbaar zijn op zijn nieuwe school zodat zijn nieuwe klasgenoten **HET** zeker niet te weten komen. Hij wordt echter tegen wil en dank goed bevriend met Farley, een nogal nerdy jongen uit Hongkong en wordt verliefd op de onbehouwen en unieke Alberta.

Henry wordt lid van een quizteam op school en lijkt de zaken goed voor elkaar te hebben. Maar tijdens een nationale competitie komt hij oog in oog te staan met iemand wiens leven ook door **HET** omver werd gegooid. Lukt het Henry om in het reine te komen met **HET** en met zijn eigen schuldgevoel over zijn eigen daden?

Personages

Henry K. Larsen: hoofdpersoon van dit boek. Het hele verhaal is zijn dagboek dat hij schrijft in opdracht van Cecil. Henry is dertien jaar, meet 1m60 en zit niet goed in zijn vel. Hij vindt zichzelf een dwerg en schaamt zich over zijn gewicht (vooral zijn flubbers baren hem zorgen). Hij heeft ros krulhaar en sproeten en wil vooral niet opvallen op zijn nieuwe school. Is een absolute fan van The Great Dane, een goede worstelaar (een *babyface*) uit de fictieve Global Wrestling Federation. Hij beseft zelf dat hij eerder een nerd is.

- Waarom wil hij niet opvallen? Hij wil niet alleen kost wat kost vermijden dat **HET** bekend wordt, maar hij is ook erg bang dat hij gepest zou worden net zoals zijn broer Jesse.

Jesse Larsen: oudere broer van Henry die op de middelbare school zwaar werd gepest door Scott Marlin. Het verbale pesten gaat over tot bedreiging en mishandeling, waarna Jesse op een dag het geweer van zijn vader mee naar school neemt en Scott neerschiet. Hierna pleegt Jesse zelfmoord. De as van Jesse bevindt zich momenteel in een schoendoos onder het bed van vader Pete.

Pete Larsen: vader van Henry en Jesse. Slikt veel antidepressiva. Woont gescheiden van zijn vrouw Francine, die tijdelijk inwoont bij haar ouders om therapie te volgen. Is panisch om ook Henry te verliezen. Heeft zijn huis en zijn zaak verloren en werkt nu als bouwvakker in Vancouver.

Farley Wong: volgens de beschrijving van Henry het prototype van een nerd. Hij draagt een bril met jampotglazen, draagt overhemden met korte mouwen, draagt zijn broek erg hoog en neemt een aktetas mee naar school. Doorheen het boek ontdekt Henry dat Farley vooral een erg goede vriend is, die van aanpakken weet. Farley, afkomstig uit Hongkong woont samen met zijn Filipijnse nanny Maria in een veel te groot en grotendeels leeg huis.

Alberta: heeft een lui oog, is 'lomp' en heeft een unieke kledingstijl die ze de recylce-look noemt (ze haalt al haar kleren uit de kringloopwinkel). Ze is eigenlijk veel te cool (ze draagt 2 piercings!) volgens Henry om gezien te worden met nerds als Farley en Henry. Henry en Alberta worden een koppel in de loop van het boek.

Suresh Atapattu: een gepensioneerd taxichauffeur afkomstig uit Sri Lanka die naast de Larsens woont in het appartementsgebouw. Is eenzaam sinds het overlijden van zijn vrouw en maakt dan maar schotels voor de burens. Ligt constant overhoop met Karen Vargas

Karen Vargas: bovenbuur van de Larsens. Werkt als kapster en is volgens Henry té geïnteresseerd in Pete. Draagt een eigen geheim met zich mee en helpt Henry zijn verlies te verwerken

Cecil: de therapeut van Henry. Ziet eruit als een hippie. Henry heeft geen hoge pet van zijn capaciteiten

Troy Vasic: pestkop op de nieuwe school van Henry. Vooral Farley is zijn favoriete slachtoffer.

Ambrose: het hoofdpersonage uit Woordnerd is een lid van het quizclubje van Farley, Alberta en Henry.

- Hadden de juryleden die Woordnerd ook hebben gelezen hem herkend? Waaraan? (naam, gekke muts en voorliefde voor letters door elkaar husselen, incident met Troy en de pinda waardoor Ambrose bijna stierf, wordt verteld)
- Wat vinden ze ervan dat Ambrose in dit boek opduikt?

- Welke strategieën gebruikte Henry om met de dood van Jesse om te gaan?

Vreetbuien, Robotstem (geen emoties als je een robot bent!), ziedingen (woedende buien), zichzelf ongezien maken (nauwelijks meer buiten komen), Jesse verzwijgen en zich zo goed mogelijk gedragen om zijn ouders te sparen (waardoor hij pas na 7 maanden zelf therapeutische hulp krijgt)
Geen van deze acties bleek erg goed te werken; op suggestie van Cecil schrijft Henry een dagboek wat hem wel helpt om in het reine te komen met zijn gevoelens.

Genre: dagboekroman

- Had je al zo'n boek gelezen? Vind je dit een aantrekkelijk genre? Waarom noemt Henry zelf zijn dagboek ongemakkelijk?

Eerst en vooral is het voor Henry heel ongemakkelijk om met zijn eigen gedachten over Jesse geconfronteerd te worden.

Henry houdt van zijn broer, maar kan niet aanvaarden hoe Jesse met zijn daad zijn hele familie heeft vernietigd. Henry voelt zich ook schuldig over een incident waar hij getuige van was, maar waar hij niets over verteld heeft aan zijn ouders. Ook schaamt Henry zich voor alle negatieve gevoelens die hij vroeger had over Jesse. Zijn emoties over Jesse en over hoe zijn ouders omgaan met wat er gebeurd is gaan begrijpelijkerwijs alle kanten uit (woede, verdriet, schaamte, schuldgevoel, ...) maar Henry kan er met niemand over praten. Vooral omdat zijn beste vriendin van vroeger, Jodie, de zus is van Scott! Langs de andere kant is het ook absoluut geen gemakkelijk onderwerp om over te praten: een leerling die een geweer meeneemt naar school om een pestkop definitief het zwijgen op te leggen en dan zelfdoding pleegt is een heel zwaar onderwerp voor een jeugdboek.

- Vonden jullie het onderwerp te zwaarwichtig? Of net niet door de vorm van het verhaal (dagboek opgeschreven vanuit het perspectief van Henry)?

Nielsen slaagt wonderwel erin om duidelijk te maken hoe Henry ondanks alle moeilijkheden toch terug overeind krabbelt. Hoe doet ze dat? Ze geeft Henry een stem, waarin zowel zijn verdriet als zijn hoop weerklinkt. Het evenwicht zit net goed tussen de loodzware ernst van **HET** en de mengeling van sarcasme, ironie en (bittere) humor waarmee Henry zijn verhaal vertelt. Door de dagboekvorm kan Nielsen ook goed gedoseerd weergeven wat er precies allemaal is gebeurd en hoe Henry dit langzamerhand te boven komt. De zware stukken worden afgewisseld met lichtere passages.

Humor

- Konden de lezers de humor van Henry smaken?

Voorbeelden van humor:

Sarcasme p.11: "Laat mij maar net zo zijn als Luna, de orka die van zijn troep afdwaalde en jarenlang in zijn eentje rondzwom voor de kust van Vancouver Island. Per slot van rekening leek hij behoorlijk tevreden. Hij had een prima leven. Nou ja, totdat hij per ongeluk door de schroef van een schip in stukken werd gehakt."

Ironie: p.30: "Engels is je favoriete vak? [...] Je bent altijd al een woordkunstenaar geweest. Ik zei geen woord terug. Mijn docent Engels, Mr. Schell, zou hebben gezegd dat het mooi voorbeeld van ironie was." Ook in zijn beschrijvingen komt Henry behoorlijk grappig uit de hoek: p. 22 over de begeleider van het quizgroepje: "Hij is een volwassen nerd. Je hoeft alleen maar naar zijn voeten te kijken; hij draagt Birkenstocks met witte tennissokken. Zelfs 's winters!"

Door een dergelijk perspectief komt je als lezer nog dichter bij de verteller. Je kruipt als het ware in zijn huid en je ontdekt samen met Henry dat de eerste indrukken niet altijd de juiste zijn. Zo verwacht je weinig van Cecil als therapeut, net omdat Henry hem in zijn eerste omschrijving afdoet als een overjaarse incompetente hippie. Maar Cecil gaat slim te werk en forceert het verwerkingsproces van Henry niet. Toch neemt hij zijn rol als therapeut op en waarschuwt hij Henry voor onrealistische verwachtingen, waardoor het nog wel botst.

Ook Karen en meneer Atapattu worden als eerst erg negatief als aasgieren omschreven. Uiteindelijk is het net door het dagboek en door een gesprek met Karen dat Henry alles kwijt kan, terwijl meneer Aapattu een goede vriend wordt voor Henry en hen de mogelijkheid geeft om samen naar de GWF-show in Seattle te gaan.

Op eenzelfde wijze wordt Farley benaderd: hij wordt omschreven als een sociaal onhandige nerd, waar je best maar afstand van houdt, maar langzamerhand beseft Henry dat Farley een erg leuke en goede vriend is en dat Henry hem, in tegenstelling tot Jesse, wél kan helpen met zijn pestprobleem.

2. VERWERKING

Global Wrestling Federation

- Waarom speelt het GWF zo'n grote rol in het verhaal?

Eerst en vooral is het worstelen een herinnering aan gelukkiger tijden voor Henry. Jesse was net zoals Henry fan van de *babyface* The Great Dane. Het hele gezin was dol op deze wekelijkse shows.

De weinige telefonische contacten met zijn mama monden vaak uit in gesprekken over de ontwikkelingen in worstel-land.

Verder bieden de verhaallijnen van de GWF de mogelijkheid om negatieve emoties bespreekbaar te maken; iets dat in het gezin van Henry nu eenmaal erg moeilijk ligt. Ook worden conflicten in de GWF (tijdelijk) opgelost in plaats van te blijven sluimeren.

Tegelijkertijd beseft Henry maar al te goed dat de gevechten in GWF zorgvuldig gepland zijn en nep. Dat maakt het net nog aantrekkelijker. Of zoals Henry zelf zegt: p.54: *“Bij Saturday Night Smash-Up brengt iedereen het er levend vanaf.”* Misschien speelt het idee van in een rol te kruipen en zich achter een masker te verschuilen Henry (en ook Jesse) heel erg aan...

In het boek zelf wordt aan de hand van het worstelen duidelijk gemaakt dat het niet eenvoudig is om mensen in één hokje te duwen: *babyfaces* (de goede worstelaars) kunnen *heels* (slechteriken) worden en omgekeerd. Net zoals Jesse en Scott in het echte leven; het is na de schietpartij in de school dat zowel Jesse als Scott definitief worden vastgezet in een rol (vooral door de pers en de rouwende ouders van Scott: Jesse is een heel en Scott is de babyface, terwijl deze rollen bij leven van de beide jongens vooral omgekeerd waren. Toch was Scott ook erg lief tegen zijn zusje Jodie.

- Opdracht: omschrijf de volgende personages in het boek als heel of babyface. Maken ze een evolutie door?

Jesse: babyface (aardige grote broer, werkt hard, slachtoffer van gepest) – heel (moordenaar van Scott)
Scott: heel (pestkop tot fysiek geweld toe) – babyface (slachtoffer, over de doden niets dan goeds, leuke grote broer)

Karen: heel (aasgier, opdringerig, te geïnteresseerd in Pete Larsen, ruziemen met meneer Atapattu) – babyface (kan praten met Pete over zijn verdriet, helpt Henry door haar eigen verleden te delen, trakteert op de GWF-trip)

Meneer Atapattu: heel (aasgier, opdringerige eenzame bejaarde, ruziemen met Karen) – babyface (wordt een vriend voor Henry en Pete, trakteert op GWF-trip)

Troy: heel (blijft een geniepige pestkop doorheen het hele verhaal, overvalt Farley en slaat Henry het ziekenhuis in)

Mama Larsen: heel (geeft Henry en Pete ergens de schuld van wat er gebeurd is, weigert mee te verhuizen, weigert volgens Henry de schuld van Jesse te erkennen) – babyface (probeert via haar therapie en opname te werken aan haar problemen, als Henry wordt aangevallen, laat ze alles vallen en komt ze naar hem toe)

Farley: heel (opdringerig, stereotype nerd, overdreven jongen) – babyface (goede vriend, weet van aanpakken, aanvaardt verleden van Henry)

- Kennen jullie de worstelshows van WWE of MMA? Ken je een bekende worstelaar? Kan je de indeling tussen heels en babyfaces begrijpen en toepassen op de 'echte' worstelshows?

Setting

- Het verhaal speelt zich duidelijk af in Canada. Vonden de lezers het gemakkelijk om de typisch Noord-Amerikaanse setting te begrijpen? Of vond je die setting net leuk? Wat zijn de grootste verschillen die je hebt ontdekt met leven in België?

Schoolsysteem: elke leerling heeft een individueel programma waardoor je niet altijd met dezelfde kinderen in de klas zit, de leerlingen hebben lockers, de Reach for the top-quizgroep

<https://www.youtube.com/watch?v=BukTecMnluE>; wat valt je op? Erg weinig views op youtube, een redelijke knullige quiz (die geluidjes bij het afdrukken, het scorebord!) en de deelnemende teams zien er inderdaad nogal nerdy uit.

- Henry krijgt van Jodie een versteende zanddollar terug die hij eerst aan haar had gegeven: weten jullie wat dat is? Indien niet, zoeken jullie zoiets op bij het lezen of laat je je verbeelding spreken?

Het blijkt een soort zee-egel te zijn die zich voortbeweegt over het strand en versteend kan worden weergevonden op het strand.

<https://www.youtube.com/watch?v=dxZdBPDNIF4>

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Clypeasteroidea>

Andere verschillen: Farley en Henry verdienen geld door flesjes en blikjes naar een *recyclagepark* te brengen, er zijn veel verwijzingen naar Amerikaanse films die hier niet zo bekend zijn (Bringing up Baby, The Parent Trap, Fatal Attraction, ...), lachen met de naam Alberta want ook de naam van een Canadese provincie, ...

- *High School Shootings* zijn ook haast een exclusief Noord-Amerikaans probleem. Had je hier al over gehoord?

Pesten

Pesten is jammer genoeg geen exclusief Noord-Amerikaans probleem.

- Welke vormen van pesten kennen jullie? Zijn jullie hier al mee in aanraking gekomen (cf. fiche vorig jaar Woordnerd)?
- Jesse geeft aan dat het melden aan de leraars niet helpt. Ook de leraren in Vancouver lijken blind te zijn voor de pesterijen van Troy tegenover Farley (zie p. 110). Is dit ook jullie ervaring?

Quiz

Doe een quiz over details in het boek in de stijl van Reach for the Top!

Probeer zelf een quiz in elkaar te steken over details uit het boek of kies uit de volgende vragen (ze zijn echt wel moeilijk, want heel gedetailleerd net zoals in de Reach for the top-competities; de lezers mogen gokken of als er voldoende tijd is ook opzoeken in het boek). Deze vragen komen ook op bibster.

Sterren

- Wat is de familienaam van Karen? - antwoord Vargas/Smith /Nielsen
- Welke bekende filmster heeft Karen al ontmoet (p. 116)? - antwoord Tom Hanks/ Leonardo DiCaprio /Richard Gere
- Ook Mr. Atapattu heeft al bekende mensen vervoerd in zijn taxi vroeger. Welke in Canada razend populaire sport beoefenden deze sportlui (p. 120)? Basketbal/Honkbal/Ijshockey
- Waar staat de K. voor in Henry K. Larsen (p. 103): Kristof - Kaspar - Kevin
- Wat zijn de voornamen van de ouders van Henry en Jesse: Pete en Francine - Marge en Joe - Erik en Susan

Geografie

- Uit welk land is Mr. Atapattu afkomstig? - India - Bangladesh - Sri Lanka
- Uit welk land is Farley afkomstig? Japan - Hongkong - China
- Wat is niet de naam van een Canadese provincie? Alberta - Ontario - Nova Zembla
- Hoe heet de pizzeria waar Jesse werkte? Abduls pizza palace - Pizza Pisa - Paradise of pizza

VERGELIJBARE TITELS

Films over high school shootings (best niet alleen te bekijken, maar met je ouders!)

Elephant /Gus Van Sant (2003)

Bowling for Columbine/ Michael Moore (2002) - documentaire over een high school shooting

Het geheime dagboek van Adriaan Mole 13 3 /4 jaar/ Sue Townsend (Rainbow, 2015): het wel erg gedateerde originele tienerdagboek uit de jaren 1980 (een echte klassieker)

54 minuten/ Marijke Nijkamp (HarperCollins, 2017): het relaas van een High School Shooting vanuit het standpunt van de leerlingen

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren.

Ga naar www.kjv.be, klik op 'Welke boeken moet ik lezen' en dan op de groep en het boek in kwestie.